

پیوست شماره دو- ضوابط مالی ناظر بر تنظیم لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ و پیش بینی ۱۴۰۰

قسمت اول- بودجه هزینه‌ای:

۱ - استخدام رسمی و پیمانی در کلیه دستگاه‌های سیاستگذار و مجری صرفاً با رعایت قوانین و مقررات مربوطه پیش بینی می شود. اخذ تاییدیه سازمان برنامه و بودجه مبنی بر تامین بار مالی قبل از صدور مجوز استخدامی ضروری است.

۲ - دستگاه‌های سیاستگذار و مجری:

الف - افزایش ضریب ریالی حقوق را به طور متوسط پانزده (۱۵) درصد لحاظ نمایند. رقم قطعی ضریب به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. افزایش حقوق و دستمزد مشمولین قانون کار پانزده (۱۵) درصد تعیین می گردد. رقم قطعی افزایش به تصویب شورای عالی کار خواهد رسید.

ب - سقف اعتبار مربوط به سرانه اضافه کار کارکنان را در بودجه سال ۱۳۹۹ حداکثر معادل اعتبار سرانه اضافه کار در سال ۱۳۹۸ (مبتنی بر موافقتنامه متبادله سال ۱۳۹۸) پیش‌بینی نمایند.

ج - مبلغ پاداش پایان سال (عیدی) را در بودجه سال ۱۳۹۹ معادل (۱۲,۰۰۰,۰۰۰) ریال پیش‌بینی نمایند. مبلغ قطعی پاداش پایان سال به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

د - اعتبار مأموریت (داخلی و خارجی) کارکنان را حداکثر معادل پیش‌بینی عملکرد سرانه اعتبار سال ۱۳۹۸ (مبتنی بر موافقتنامه متبادله سال ۱۳۹۸) پیش‌بینی نمایند.

ه - اعتبار سرانه کمک‌های رفاهی مستقیم و غیرمستقیم کارکنان را، حداکثر معادل اعتبار سرانه سال ۱۳۹۸ (مبتنی بر موافقتنامه متبادله سال ۱۳۹۸) و پاداش یک ماهه معادل یک ماه حقوق و مزایای کارکنان را از محل صرفه جوئی اعتبارات پیش‌بینی نمایند.

و - تمامی موسسات، شرکتهای دولتی و دستگاه‌های اجرایی از جمله شرکتهای دولتی مستلزم ذکر یا تصریح نام مانند شرکتهای تابعه وزارت نفت، و شرکتهای تابعه سایر وزارت خانه‌ها، بانک‌ها، بیمه‌ها، صدا و سیما و سایر شرکتهای که به نحوی دارای قوانین و مقررات خاص پرداخت حقوق و مزایا هستند موظفند با استناد به ماده (۷۵) قانون الحاق موادى به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) افزایش اعتبار حقوق، دستمزد و مزایای کارکنان خود را در بودجه پیشنهادی سال ۱۳۹۹ مطابق افزایش مندرج در جزء (الف) بند (۲)، و با رعایت بخشنامه‌های شورای حقوق و دستمزد و مقررات تعیین شده در بودجه سال پیش‌بینی نمایند.

ز - هرگونه پیش‌بینی اعتبار برای بندهای ب و ه منوط به استقرار سامانه حسابداری قیمت تمام شده موضوع بند الف تبصره (۲۰) قانون بودجه سال ۱۳۹۸ در شش ماهه اول سال ۱۳۹۸ می‌باشد.

۳ - دستگاه‌های سیاستگذار و مجری به استثنای دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی موظفند اعتبار لازم برای فعالیت‌های پژوهشی و فناوری خود را در "برنامه پژوهش‌های کاربردی" لحاظ نموده و از درج اعتبار در سایر برنامه‌ها اجتناب نمایند.

۴ - پیش‌بینی سرانه اعتبار برای قرارداد با اشخاص حقیقی برای انجام کارمین (مشخص) دارای شناسه از سازمان اداری و استخدامی، با رعایت قوانین و مقررات، حداکثر در سقف تعداد سال ۱۳۹۸ (مبتنی بر موافقتنامه متبادله سال ۱۳۹۸)، با لحاظ افزایش حقوق و مزایای کارکنان مندرج در جزء (الف) بند (۲) فوق‌الذکر و با رعایت بند (ب) ماده (۲۸) قانون برنامه ششم توسعه کشور در سال ۱۳۹۹ مجاز می‌باشد.

۵ - اعتبار مربوط به انعقاد قرارداد با شرکت‌های خدماتی طرف قرارداد با دستگاه‌های سیاستگذار و مجری، حداکثر در حد پیش‌بینی عملکرد سال ۱۳۹۸ (بر اساس موافقتنامه متبادله سال ۱۳۹۸) و با لحاظ مفاد جزء (الف) بند (۲) فوق‌الذکر در خصوص نیروهای شرکتی پیش‌بینی گردد.

۶ - پیش‌بینی اعتبار برای انجام فعالیت‌هایی که در حیطه وظایف و مأموریت‌های قانونی و مصوب دستگاه مجری نمی‌باشد ممنوع است.

۷ - پیش‌بینی اعتبار برای اجرای تصویب‌نامه، بخشنامه، دستورالعمل‌ها، تغییر تشکیلات، تغییر ضرایب، جداول حقوقی و طبقه بندی مشاغل و افزایش مبنای حقوقی، هرگونه استخدام و بکارگیری نیروی انسانی و مصوبات هیات امنای صرفاً با رعایت مفاد ماده (ث) و (ج) ماده (۷) قانون برنامه ششم توسعه کشور و در صورت تایید سازمان برنامه و بودجه کشور مجاز است.

۸ - در اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی:

- دستگاه‌های مجری موظفند نسبت به تعیین مأموریت‌ها و وظایف مرتبط با پیاده‌سازی سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و پیش‌بینی اعتبارات لازم در سقف اعتبارات در سند اجرایی اقدام نمایند.

- دستگاه سیاستگذار موظف است پس از بررسی و تایید مأموریت‌ها، وظایف و اعتبارات مورد نیاز اعلام شده توسط دستگاه مجری به منظور پیاده‌سازی سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، فهرستی از کلیه موارد تایید شده را بطور مجزا به دبیرخانه ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی ارسال نماید.

- دستگاه‌های مجری موظفند گزارش عملکرد سال قبل پروژه‌های اولویت‌دار اقتصاد مقاومتی مصوب ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی تحت مسئولیت خود را پس از تایید دستگاه سیاستگذار به دبیرخانه ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی ارسال نمایند.

۹ - پیشنهاد ایجاد دستگاه اجرایی جدید مشروط به رعایت تبصره ماده ۱۱۵ و ماده ۱۲۳ قانون مدیریت خدمات کشوری می‌باشد. در اجرای بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد دستگاه‌های سیاستگذار موظفند پیشنهادات خود را به منظور تجمیع ردیف‌های اعتباری ارایه نمایند.

۱۰ - تمامی دستگاه‌های مجری به منظور پیش بینی اعتبارات خود موظفند بر مبنای بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد ضمن تعیین اهداف و وظایف قانونی خود نسبت به محاسبه قیمت تمام شده خروجی‌هایی که از سامانه هزینه یابی استخراج می‌شود اقدام نمایند و بر اساس ضوابط و دستورالعمل‌های صادره نتایج را بر اساس برنامه زمان بندی تدوین لایحه و پس از تایید دستگاه سیاستگذار برای سازمان برنامه و بودجه ارسال نمایند.

۱۱ - دستگاه‌های سیاستگذار و مجری در پیش‌بینی اعتبارات موظفند در اجرای مفاد ماده (۲۸) قانون برنامه ششم توسعه کشور مبنی بر کاهش حجم، اندازه و ساختار از طریق واگذاری واحدهای عملیاتی، خرید خدمات و مشارکت با بخش غیردولتی، حذف واحدهای غیرضرور، کاهش سطوح مدیریت و پست‌های سازمانی، براساس هدف کمی مندرج در بند «ط» تبصره (۱۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۸، برنامه و زمان‌بندی کاهش ۱۲٪ تا پایان سال ۱۳۹۹ را ارائه و صرفه جویی حاصله رادر تدوین بودجه لحاظ نمایند.

۱۲ - دستگاه‌های مجری موظف اند به منظور تسهیل در پیشبرد توسعه دولت الکترونیک موارد ذیل را رعایت نمایند:
_ دستگاه‌های مجری متولی پروژه‌های اولویت‌دار دولت الکترونیک موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۲۱۷۶/ت/۵۵۲۸۵-هـ مورخ ۱۳۹۷/۲/۹ هیئت وزیران در پیش‌بینی اعتبارات موظف‌اند پروژه‌های مذکور را در اولویت قرار داده و اعتبار لازم را با رعایت سایر ضوابط، به همراه گزارش عملکرد و برنامه اجرایی و زمان‌بندی اجرا در سقف اعتبارات دستگاه پیش‌بینی نمایند.

_ خروجی‌های (خدمت /محصول /طرح) مرتبط با دولت الکترونیک بر اساس مصوبات کمیته بازبینی هزینه‌ها لحاظ شوند.

_ به منظور جلوگیری از موازی کاری، استاندارد سازی توسعه سامانه‌ها و نظام ذخیره و پردازش داده و استفاده‌های آتی از منابع داده‌های عظیم (Big data) قبل از ارائه هر گونه پیشنهاد به مراجع قانونی ذی‌ربط، برای ایجاد و توسعه زیرساخت‌های لازم جهت توسعه سامانه‌ها، درگاه‌ها (پورتال‌ها)، پایگاه‌های داده و بهره برداری از سامانه‌های موجود، موافقت شورای اجرایی فناوری اطلاعات (وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات) را بعنوان نهاد سیاستگذار زیرساخت‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات (موضوع ماده (۲) مصوبه ۱۰۵۸۱۶/ت/۵۷۶۰۷-هـ مورخ ۱۳۹۶/۰۸/۲۵) را کسب نمایند.

۱۳ - دستگاه‌های سیاستگذار و مجری مکلفند برنامه عملیاتی دوسالانه خود را در چارچوب دستورالعمل پیوست بخشنامه بودجه سال ۱۳۹۹ تهیه و همراه با بودجه پیشنهادی با تایید دستگاه سیاستگذار برای سازمان برنامه و بودجه کشور ارسال نمایند.

قسمت دوم - بودجه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

۱۴ - پیش‌بینی اعتبار برای خرید خودروهای سواری داخلی (به استثناء دستگاه‌های جدیدالتأسیس) - با رعایت مفاد بند ۹- و یاجایگزینی با خودروهای فرسوده) و خودروهای خارجی ممنوع می‌باشد.

به منظور رعایت ملاحظات زیست‌محیطی، ضروری است خودروهای فرسوده از رده خارج گردند و به کارگیری مجدد آنها توسط سایر دستگاه‌های اجرایی ممنوع است.

۱۵ - علاوه بر ممنوعیت موضوع ماده (۲۳) قانون مدیریت خدمات کشوری، هرگونه پیش‌بینی اعتبار برای احداث و خرید ساختمان‌های جدید اداری توسط دستگاه‌های سیاستگذار و مجری ممنوع می‌باشد.

۱۶ - دستگاه‌های سیاستگذار و مجری موظفند در توزیع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای خود، ضمن غربالگری و ساماندهی طرح‌ها و پروژه‌های ذیربط، طرح‌های قابل واگذاری به بخش غیر دولتی را مشخص و همچنین اعتبار مورد نیاز طرح‌های نیمه‌تمامی که سال خاتمه آنها به لحاظ پیشرفت فیزیکی، سال ۱۳۹۹ می‌باشد را در اولویت قرار داده و بطور کامل پیش‌بینی نمایند.

۱۷ - دستگاه‌های سیاستگذار و مجری موظفند با در نظر گرفتن تعهدات خود در رابطه با طرح‌های سفرهای مقام معظم رهبری (مدظله العالی) و ریاست جمهوری اعتبار لازم جهت اجرای طرح‌های مذکور را با رعایت ماده (۲۳) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)، پیش‌بینی نمایند.

۱۸ - دستگاه‌های سیاستگذار و مجری مکلفند اعتبار مورد نیاز بابت سهم ملی طرح‌های وامی (از محل تسهیلات بانک جهانی یا بانک توسعه اسلامی، بانک توسعه و تجارت اکو) را مقدم بر سایر موارد در سقف اعتبار پیش‌بینی نمایند.

۱۹ - نظر به اهمیت حفظ و نگهداری دارایی‌های سرمایه‌ای دولت، دستگاه‌های مجری موظفند در توزیع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای خود، اعتبار لازم برای تعمیر، تجهیز و بازسازی ساختمانها و تأسیسات دولتی را با تایید دستگاه سیاستگذار در سقف اعتبار پیش‌بینی و منظور نمایند.

۲۰ - پیشنهاد طرح و پروژه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای جدید ممنوع است.

۲۱ - ساماندهی و اولویت‌بندی طرح‌ها بر اساس چارچوب‌های مشخص ابلاغی سازمان، توسط دستگاه‌های سیاستگذار و مجری انجام می‌شود و نهایتاً می‌بایست طرح‌ها در شش گروه کلی «طرح‌هایی که در سال ۱۳۹۹ خاتمه می‌یابند به‌همراه اولویت‌بندی»، «طرح‌های اولویت‌دار مصوب سفرهای مقام معظم رهبری (مدظله العالی) و سفرهای ریاست جمهوری به‌همراه اولویت‌بندی»، «طرح‌های قابل مشارکت یا واگذاری به‌همراه الزامات آنها»، «طرح‌های تعمیر و تجهیز، مستمر و کمک»، «طرح‌های دارای پیمانکار و غیرقابل مشارکت و واگذاری که نیاز به هزینه نگهداشت دارند» و «طرح‌هایی که در سال ۱۳۹۹ اعتباری به آنها اختصاص نمی‌یابد» توسط دستگاه مجری دسته‌بندی و با تایید دستگاه سیاستگذار به سازمان اعلام شوند.

۲۲ - کلیه دستگاه‌های سیاستگذار و مجری و شرکت‌های دولتی مکلفند ضمن پیشنهاد تبصره‌ها و تکمیل سامانه بودجه، برنامه خود برای عملیاتی نمودن مشارکت عمومی - خصوصی را به‌همراه الزامات و منابع مورد نیاز آن به سازمان پیشنهاد نماید. برنامه سالانه شامل مواردی از جمله فهرست طرح‌ها (پروژه‌ها) اعم از طرح‌های جدید، نیمه‌تمام، آماده بهره‌برداری و در حال بهره‌برداری، قراردادهای مشارکت عمومی - خصوصی فعال، اهداف کمی، حجم سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، منابع مورد نیاز برای خرید محصول یا جوه اداره شده، مشوق‌ها و الزامات مورد نیاز است.

۲۳ - دستگاه‌های سیاستگذار و مجری مکلفند برنامه سالانه مشارکت عمومی - خصوصی مربوط به خود را ارائه نمایند، که براساس آن ضوابط تبصره‌ای و حمایت‌های مالی و اعتباری از قراردادهای مشارکت عمومی - خصوصی برای هر دستگاه اجرایی در لایحه بودجه پیش‌بینی می‌شود. حمایت‌های مالی و اعتباری به دو گروه اصلی تعهدات مستقیم (اعم از منابع مالی برای اهرمی کردن و وجوه اداره شده، منابع برای خرید محصول، منابع برای پرداخت مابه‌التفاوت یا منابع مالی برای کمک در دوران احداث پروژه) و تعهدات غیرمستقیم با هدف افزایش اعتبار پروژه و جذب تسهیلات مالی و نقدینگی جامعه (اعم از ارائه تضامین دولت به بخش خصوصی برای پوشش تعهدات قراردادهای مشارکت عمومی - خصوصی، ارائه تضامین دولت به نهادهای مالی، فاینانسورها یا منتشرکنندگان اوراق مالی اسلامی برای بازپرداخت تسهیلات مالی، ارائه تضامین دولت برای پوشش برخی ریسک‌های کلیدی مانند نرخ ارز و ارائه تضامین دولت برای پرداخت بهای ظرفیت یا بهای انتقال در قراردادهای مشارکت عمومی - خصوصی) تقسیم‌بندی می‌شود.

۲۴ - دستگاه‌های سیاستگذار و مجری مجازند برای استفاده از سازوکار بند (ل) ماده (۲۸) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)، تمام یا بخشی از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای خود را به صورت کمک‌های فنی و اعتباری به بخش غیردولتی پیش‌بینی نمایند.

۲۵ - دستگاه‌های سیاستگذار و مجری موظفند نسبت به تدقیق عملکرد سالهای قبل و بهنگام کردن برآورد اعتبار کل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای خود در چارچوب ماده (۷) دستورالعمل ماده (۲۳) الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) اقدام نمایند. اعتبارات طرح نباید به میزان بیش از (۱۵ درصد) علاوه بر تغییرات فهارس بهاء افزایش یابد.

۲۶ - دستگاه‌های سیاستگذار و مجری مکلفند در برنامه‌ریزی و اجرای طرح‌های عمرانی استفاده حداکثری از ظرفیت‌های بخش خصوصی در اجرا و بهره‌برداری از طرح‌های مذکور اعم از جدید، نیمه‌تمام، آماده بهره‌برداری و در حال بهره‌برداری (واگذاری یکپارچه مسئولیت‌های تأمین مالی، طراحی، ساخت و نگهداری و بهره‌برداری به بخش خصوصی) را در نظر بگیرند و تا حد امکان برای این منظور از انواع مختلف قراردادهای مشارکت عمومی - خصوصی استفاده نمایند.

۲۷ - در اجرای بند «الف» ماده (۲۵) و بند «الف» ماده (۲۸) قانون برنامه ششم توسعه کشور، دستگاه‌های سیاستگذار و مجری مکلفند بهره‌برداری و اداره واحدهای عملیاتی خود (اعم از اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و خدماتی) و طرح‌های (پروژه‌های) تکمیل شده و آماده بهره‌برداری را از طریق قراردادهای مشارکت عمومی - خصوصی مانند اجاره بلندمدت یا واگذاری مدیریت (بصورت خودگردان یا با پرداخت هزینه سرانه خدمات) به بخش غیردولتی واگذار نمایند.

۲۸ - دستگاه‌های سیاستگذار و مجری مکلفند استفاده از تسهیلات مالی خارجی (فاینانس) و ارائه تضامین مرتبط با آن را برای ارائه تسهیلات مالی به سرمایه‌گذاران در قراردادهای مشارکت عمومی - خصوصی و سرمایه‌گذاری در طرح‌های زیرساختی در اولویت قرار دهند.

۲۹ - دستگاه‌های سیاستگذار و مجری و شرکت‌های دولتی مکلفند بر اساس مشخصات هر حوزه بخشی، مدل‌های مشارکت عمومی - خصوصی با تأکید بر استفاده از کلیه ظرفیت‌های موجود برای سودآور کردن و خودگردان نمودن طرح‌ها

عدم اتکاء به منابع عمومی برای خرید محصول) اعم از مشوق‌های مصوبه شورای عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا، ایجاد کاربری‌های جانبی با حفظ کاربری اصلی و پیش‌بینی درآمدهای جانبی ثانویه طراحی نمایند.

۳۰ - دستگاه‌های سیاستگذار، مجری و شرکت‌های دولتی متقاضی استفاده از مصوبات شورای اقتصاد برای تأمین منابع از محل تسهیلات مالی خارجی، مکلفند قبل از ارائه درخواست، اعتبارات لازم برای ایفای تعهدات دولت را (اعم از پیش‌پرداخت و هزینه‌های جانبی) در سقف اعتبار خود پیش‌بینی نمایند.

قسمت سوم- بودجه تملک دارایی‌های مالی

۳۱ - تمام دستگاه‌های سیاستگذار و مجری که تاکنون با استفاده از ماده (۶۲) قانون محاسبات عمومی اقدام به افتتاح اعتبار اسنادی نزد بانک مرکزی نموده‌اند، موظفند معادل ریالی ارزش‌تعمد شده برای پرداخت در سال ۱۳۹۹ (منطبق با فرم تعهد استفاده از ماده (۶۲) قانون محاسبات عمومی) را با توجه به محل تأمین اعتبار آن، مقدم بر سایر موارد پیش‌بینی و پس از کسر از فصل مربوطه در قالب ردیف‌های تملک دارایی‌های مالی پیشنهاد نمایند.

۳۲ - دستگاه‌های سیاستگذار و مجری مکلفند، به تفکیک، بازپرداخت اصل و سود اوراق مشارکت طرح‌ها، فاینانس‌های خود و تعهدات مربوط به ماده (۳۲) قانون برنامه و بودجه را مطابق آخرین اصلاحات "آیین‌نامه اصول و سیاست‌ها و ضوابط موضوع بند (۷) ماده (۳) قانون برنامه و بودجه" مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۸ را مقدم بر سایر موارد در سقف اعتبار خود، پیش‌بینی نمایند.

۳۳ - دستگاه‌های مجری که برای تسریع در عملیات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای خود نسبت به انعقاد قرار داد تسهیلات مالی با توجه به شرایط مندرج در قانون اصلاح ماده (۵۶) قانون الحاقی موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۱) اقدام نموده‌اند موظفند بازپرداخت تسهیلات مورد استفاده در سال‌های قبل را پیش‌بینی نمایند.

۳۴ - سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران مکلفند مبالغ اقساط وام‌های اخذ شده برای تکمیل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل منابع مؤسسات، بانکها و مراکز اعتباری خارجی را مطابق فرم ذیل پیش‌بینی و به سازمان برنامه و بودجه کشور ارائه نمایند.

۴۰ - شرکت‌های دولتی موظفند نسبت به اعلام اسامی شرکت‌های واگذار شده که سهم دولت در آنها به کمتر از ۵۰ درصد رسیده است، همراه با اسناد و مدارک مثبت‌مانند صورتجلسه مجمع عمومی مبنی بر ترکیب سهام‌داران جدید و قرارداد واگذاری با تأیید بالاترین مقام دستگاه اجرایی به سازمان برنامه و بودجه تا پایان مهرماه سال جاری اقدام نمایند.

۴۱ - در خصوص پیش‌بینی هزینه‌های شرکت‌های دولتی موارد زیر رعایت شود:

- افزایش ضریب حقوق، مزایا و فوق‌العاده‌های کارکنان شرکت‌های دولتی (مندرج در احکام استخدامی مربوط) مطابق افزایش حقوق کارکنان دستگاه‌های مجری (مندرج در بند ۲ این ضوابط) خواهد بود.

- حقوق و مزایا، کمک‌های رفاهی و سایر پرداختی‌ها به هر نحو و به هر شکل از محل هرگونه منابع صرفاً در چارچوب مقررات، ضوابط و دستورالعمل‌های مصوب مراجع قانونی (از جمله مصوبات شورای حقوق و دستمزد) پیش‌بینی شود.

- شرکت‌های دولتی مجازند حداکثر به میزان یک ماه حقوق و مزایای مندرج در احکام کارگزینی برای کارکنان از محل صرفه جویی پاداش پیش‌بینی نمایند.

- اثرات بهره‌وری بر هزینه‌های مستقیم تولید متناسب با میزان و سطح تولید تعیین و مشخص شود.

- سهم دولت از سود پیش‌بینی شده موضوع بند (ج) ماده (۲۸) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) به میزان پنجاه درصد (۵۰٪) محاسبه شود.

- شرکت‌های دولتی موظفند اعتبار لازم برای انجام امور پژوهشی و توسعه فناوری در زمینه‌های مرتبط به وظیفه اصلی خود را با رعایت مفاد بند (پ) ماده (۶۴) برنامه ششم توسعه کشور و سایر قوانین پیش‌بینی نمایند.

- شرکت‌های دولتی و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت موظفند تمام تعهدات سررسید شده خود از جمله تعهدات ماده (۶۲) قانون محاسبات عمومی، بازپرداخت وام‌های داخلی و خارجی و اوراق مشارکت (اصل و فرع) مربوط به سال ۱۳۹۸ و تعهدات مربوط به ماده (۳۲) قانون برنامه و بودجه را در بودجه پیشنهادی منظور نمایند.

- شرکت‌های دولتی مجازند هرگونه پاداش سالانه به اعضای هیئت مدیره و مدیران عامل را صرفاً بر اساس افزایش بهره‌وری (نظیر افزایش سود، کاهش زیان انباشته، کاهش بدهی‌ها) پیش‌بینی نمایند.

۴۲- شرکت‌های دولتی موظفند در تنظیم بودجه پیشنهادی سال ۱۳۹۹ علاوه بر بندهای فوق‌الذکر سایر بندهای مرتبط در

این ضوابط از جمله بندهای ۱، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۱۲، ۱۴، ۱۵، ۱۶ و ۲۱ را رعایت نمایند.

قسمت پنجم- موارد عمومی:

۴۳- دستگاه‌های سیاستگذار و مجری مکلفند فهرست اموال غیرمنقول مازاد به همراه منابع قابل حصول از فروش آنها را سازمان برنامه و بودجه کشور اعلام نمایند.

۴۴- دستگاه های سیاستگذار و مجری مکلفند نسبت به احصاء منابع جدید درآمدی مرتبط با حوزه فعالیت خود را مشخص و به سازمان برنامه و بودجه کشور اعلام نمایند.

۴۵- افزایش ضریب ریالی حقوق برای سال ۱۴۰۰ معادل ۱۰ درصد نسبت به سال ۱۳۹۹ لحاظ گردد. ضمناً عیدی نیز متناسب با این افزایش برای سال ۱۴۰۰ پیش بینی و سایر فروض سال ۱۳۹۹ این دستورالعمل برای پیشنهاد بودجه سال ۱۴۰۰ عیناً تسری یابد.

قسمت ششم- تبصره‌ها:

۴۶- دستگاه‌های سیاستگذار موظفند ضوابط و معیارها به شرح زیر را مطالعه و در پیشنهادات خود آن را اعمال نمایند. عدم رعایت هر یک از بایدها و نبایدهای زیر موجب عدم بررسی پیشنهاد ارائه شده خواهد گردید.

۱- بایدهای تبصره:

- _ فرصت های جدید (از جمله درآمد جدید) برای کشور ایجاد نماید بدون اینکه موجب بهم خوردگی تعادل قیمت کالاها و خدمات در همان بخش یا سایر بخش ها (دستگاه ها) شود.
- _ چالش های پیش روی کشور را که به نحو مقتضی با بودجه در ارتباط است را حل نماید.
- _ موجب تسهیل فرآیند اجرایی بودجه شود.
- _ مرتبط با حوزه کاری دستگاه اجرایی پیشنهاد دهنده باشد.
- _ دارای دلایل توجیهی بوده و در فرم ها درج شده باشد.
- _ موجب افزایش نظارت گردد.
- _ به نحو مقتضی، تصدیگری های دولت و هزینه های آن را کاهش دهد.

۲- نبایدهای تبصره:

- _ موجب اصلاح قوانین نشود مگر اینکه عدم اصلاح، باعث کاهش منابع (درآمد) دولت شده و یا منجر به افزایش مصارف دولت گردد.
- _ مغایر با احکام قانون برنامه ششم توسعه و قانون دائمی برنامه های توسعه نباشد، مگر اینکه باعث اصلاح امور شود.
- _ منجر به کاهش منابع دولت (درآمدها) نشود.
- _ اختیارات فعلی قوه مجریه را از مجلس طلب نکند.
- _ سقف اعتبارات کلان بودجه مندرج در جدول شماره ۴ قانون برنامه ششم توسعه (اعم از سقف اوراق مالی و ...) را تحت تاثیر قرار ندهد.
- _ موجب سهم خواهی از سایر بخش ها نشود.

فرم تبصره ها:

فرمها در دو قالب ارائه گردیده است. فرم شماره (۱) به تبصره های موجود اختصاص یافته است. فرم (۲) نیز برای تبصره های پیشنهادی جدید است.

فرم شماره یک - ابقاء، اصلاح و یا حذف تبصره های قانون بودجه سال ۱۳۹۸ در لایحه بودجه ۱۳۹۹

عنوان دستگاه سیاستگذار :	شماره تبصره (بند یا جزء):
<p>پیشنهاد :</p> <p>ابقاء ☐ اصلاح ☐ حذف ☐</p>	
<p>علل ابقاء، اصلاح یا حذف :</p> <p>۱ -</p> <p>۲ -</p> <p>۳ -</p>	
<p>عملکرد (در قالب جدول و متن) بر اساس تکالیف مندرج ارائه شود :</p>	
<p>متن پیشنهادی برای اصلاح :</p> <p>توجه: در متن پیشنهادی باید ها و نبایدها رعایت گردد:</p>	
<p>نام و امضاء بالاترین مقام دستگاه سیاستگذار</p>	
<p>نظر امور بخشی سازمان : موافق ☐ مخالف ☐</p> <p>علت توضیح داده شود.</p>	

فرم شماره دو - تبصره های پیشنهادی جدید برای لایحه بودجه ۱۳۹۹

عنوان دستگاه سیاستگذار :	شماره دستگاه سیاستگذار :
<p>هدف پیشنهاد:</p> <p>۱ -</p> <p>۲ -</p>	
<p>دلایل توجیهی: (اعم از ارتباط آن با مفاد قانون برنامه ششم توسعه و سایر قوانین)</p> <p>۱ -</p> <p>۲ -</p> <p>۳ -</p>	
<p>محل تامین اعتبار احتمالی :</p> <p>اعتبارات بودجه عمومی دستگاه ☐ درآمد- هزینه ☐ درآمد اختصاصی ☐ اوراق مالی ☐ تسهیلات بانکی ☐</p> <p>بودجه شرکتی ☐ سایر ☐</p>	
<p>متن پیشنهادی:</p> <p>توجه: در متن پیشنهادی بایدها و نبایدها رعایت گردد:</p>	
<p>نام و امضاء بالاترین مقام دستگاه سیاستگذار</p>	
<p>نظر امور بخشی سازمان : موافق ☐ مخالف ☐</p> <p>علت توضیح داده شود.</p>	

فرآیند ارسال و بررسی پیشنهاد تبصره ها:

دستگاه‌های مجری: مطابق زمانبندی تعیین شده در بخشنامه بودجه و ضوابط و معیارهای حاکم بر این فرم‌ها، لازم است پیشنهادات را صرفاً از طریق دستگاه سیاستگذار مربوطه با امضاء بالاترین مقام ارائه نمایند. فرم‌ها به دو شکل الکترونیکی WORD و فیزیکی باید تکمیل و به امورهای بخشی سازمان ارسال گردد.

لازم به ذکر است که سازمان مدیریت و برنامه ریزی استانها موظفند از طریق امور استانها و مناطق سازمان برنامه و بودجه کشور نسبت به تکمیل و ارسال فرمها اقدام نمایند.

سازمان برنامه و بودجه کشور:

۱ - ۲ - امور بخشی سازمان پس از وصول، پیشنهادات را با توجه به ضوابط و معیارها و همچنین وظائف خود بررسی و در صورت تایید، آنرا در زمان مقرر به دبیرخانه کارگروه تبصره‌ها ارائه نمایند. در صورت رد به خاطر عدم رعایت ضوابط و معیارها، عدم تکمیل کامل فرم‌ها، یا عدم ارتباط موضوع و یا سایر دلایل، پیشنهاد با دلایل به دستگاه ذی ربط عودت داده می‌شود.

۲ - ۲ - امور هماهنگی و تلفیق بودجه، پیشنهادهای تایید شده توسط امور و معاونت‌های بخشی سازمان، با ضوابط و معیارهای حاکم تطبیق داده و در صورت تایید و کامل بودن فرم‌ها، آنرا به کارگروه تبصره‌ها ارائه خواهد کرد. در صورت رد به خاطر عدم رعایت ضوابط و معیارها، عدم تکمیل کامل فرم‌ها، یا عدم ارتباط موضوع و یا سایر دلایل، پیشنهاد با دلایل به امور بخشی عودت داده می‌شود.

۳ - ۲ - کارگروه تبصره‌ها در زمان مقرر نسبت به بررسی اقدام و نتیجه را به کمیته راهبری و تلفیق بودجه و همچنین ستاد بودجه ارائه خواهد کرد.

قسمت هفتم- عملیات فرابودجه‌ای

۴۷- به منظور پایش و پیش‌بینی عملیات فرابودجه‌ای دولت و کنترل هزینه‌کرد، دستگاه‌های مجری که الف- عملیات مالی آنها ذیل ردیف‌های قانون بودجه بوده و میزان تعهدات ایجاد شده مازاد بر پرداخت‌های صورت گرفته بوده است؛

ب- بخشی از عملیات مالی آنها ذیل تبصره‌های بودجه بوده و این تبصره‌ها فاقد ردیف مشخص برای تامین مالی بوده‌اند؛
پ- ذیل سایر مصوبات قانونی و خارج از سند بودجه مجاز به ایجاد تعهد مالی از سوی دولت بوده‌اند؛
و تعهدات مذکور منجر به ایجاد دیون بلامحل یا معوقات برای دولت شده است مکلفند تا اول آبان ۱۳۹۸ مطابق جدول زیر، عملکرد مالی بندهای «الف»، «ب»، و «پ» را برای سال‌های ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ به همراه گزارش‌های بدهی حسابرسی شده ارقام مربوطه برای سال‌ها ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ و پیش‌بینی ارقام موردنظر برای سال‌های ۱۴۰۰-۱۳۹۸ به منظور اخذ تاییدیه جهت تامین مالی فرابودجه‌ای (ایجاد بدهی) ارسال نمایند.

برای آن دسته از اقلامی که ذینعان نهایی به دلیل ماهیت تعهدات مشخص است، لازم است اطلاعات کدملی/شناسه شخص حقیقی یا حقوقی نیز ضمیمه گردد. لازم به ذکر است مجوز نهایی تامین مالی اقلام یاد شده پس از تصویب بودجه و در

چارچوب منابع میان مدت و پایدار بودجه توسط سازمان برنامه و بودجه صادر می شود. ایجاد هر گونه تعهد مالی ذیل اقلام یاد شده از سال ۱۳۹۹ بدون مجوز سازمان فاقد وجهت قانونی است و تعهد مالی دولت محسوب نمی شود. از سال ۱۳۹۹ مبنای تایید بدهی های دولت در گزارش های حسابرسی مجوزهای صادر شده توسط سازمان برنامه و بودجه است.

توضیح اقلام اطلاعاتی جدول:

۱- اجازه ایجاد تعهد در قانون بودجه سالانه: در صورتی که ذیل ردیف های بودجه ای قانون بودجه سال ۱۳۹۸ اجازه ایجاد این تعهد داده شده است، کد برنامه مورد نظر ذکر می شود. چنانچه اجازه ایجاد تعهد در تبصره های قانون بودجه داده شده شماره تبصره ذکر می شود و در صورتی که اجازه ایجاد تعهد به موجب یک مصوبه قانونی خارج از سند بودجه داده شده، عنوان و تاریخ مصوبه مورد نظر ارائه می شود.

۲- مستند قانونی ایجاد تکلیف/ تعهد برای دولت: در این ستون مستند(ات) قانونی که به موجب آن دولت مکلف به انجام این برنامه شده ذکر می شود.

۳- نام برنامه: در این ستون نام برنامه مصوب کمیته بازبینی هزینه ها درج می شود.

۴- عملکرد سال ۱۳۹۷-۱۳۹۶ و پیش بینی ۱۴۰۰-۱۳۹۸ :

۴-۱- اعتبار در بودجه: در صورتی که در بودجه، اعتباری برای اجرای این برنامه پیش بینی شده است، میزان اعتبار در این ستون ذکر می شود.

۴-۲- عملکرد و پیش بینی آن برای سال های ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ : مجموع عملکرد برنامه از گزارش بدهی حسابرسی شده و در صورتی که گزارش بدهی حسابرسی شده موجود نیست از گزارش مالی برنامه های اجرا شده در دستگاه اجرایی استخراج می شود. برای سال های آتی این ستون بر مبنای توافقات صورت گرفته در مورد میزان و ابعاد تعهدات اجتناب ناپذیر دولت با امور بخشی سازمان برآورد می شود.

۴-۳- تامین اعتبار فرابودجه ای: تفاضل دو عدد ۱-۴ و ۲-۴ بیانگر میزان اعتبار فرابودجه ای است که در بودجه سالانه تامین اعتبار نشده است و در صورت عدم تغییر خروجی های مورد انتظار از برنامه در زمان بررسی و تصویب بودجه منجر به ایجاد بدهی برای دولت می شود.

۵- پیوست گزارش بدهی حسابرسی شده سال ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷: چنانچه گزارش بدهی حسابرسی شده موجود است، گزارش در سامانه بودجه بارگذاری می شود و در این ستون واژه «دارد» قید می شود.

۶- ذینفع نهایی برنامه: ذی نفعان نهایی یک برنامه در بودجه اشخاص حقیقی یا حقوقی خارج از دستگاه اجرایی هستند که بر مبنای قوانین و مقررات، دولت در قبال آنها متعهد به ارائه کالا یا خدمت است.

پیوست اطلاعات ذینفعان نهایی: برای آن دسته از اقلامی که ذینفعان نهایی پرداخت به دلیل ماهیت تعهدات مشخص است، لازم است اطلاعات کدملی/شناسه شخص حقیقی یا حقوقی در فرمت **Excel** تنظیم و ارسال و در این ستون واژه «دارد» قید می شود.

پس از تکمیل فرم یک نسخه از اطلاعات بصورت فیزیکی و همچنین نسخه الکترونیکی در قالب فایل **Excel** برای امور بخشی و امور تلفیق بودجه ارسال گردد.

